

Biblioteksplan 2019—2022

Antagen av kommunfullmäktige 2019-06-17, § 46

1. Inledning

Burlövs kommuns biblioteksplan gäller för all kommunal biblioteksverksamhet såsom folkbibliotek, skolbibliotek och biblioteksverksamhet riktad mot förskola, vuxenutbildning och omsorgen. Den utgår ifrån artikel 19 i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, FN:s barnkonvention, UNESCO:s skol- och folkbiblioteksmanifest, bibliotekslagen, skollagen, Skånes regionala biblioteksplan, målen och visionen för Burlövs kommun. Innehållet i den kommande nationella biblioteksstrategin har tagits i beaktning. Biblioteksplanen beskriver den riktning biblioteksverksamheten ska ha fram till och med 2022. Den kommer att följas upp i berörda förvaltningar genom årliga verksamhetsplaner och årliga verksamhetsberättelser.

2. Målområden för Folkbiblioteken i Burlöv

2.1 Folkbiblioteken ska vara tillgängliga och relevanta för alla

Målområde: Burlövs kommun ska under planperioden arbeta för att folkbiblioteken ska vara tillgängligt och relevant för alla.

Folkbiblioteket är kommuninvånarnas mötesplats och är tillgänglig för alla. Det är en plats som bidrar till sammanhållning och gemenskap. Det kan ses som ett samhällets vardagsrum, ett rum för upplevelser och för att möta kultur och litteratur. Biblioteken behöver bevara och förstärka sin relevans i ett förändrat samhälle. Genom att mer aktivt arbeta med att skapa förutsättningar för samarbeten mellan folkbildningen, ideella och kommunala aktörer kan biblioteksrummet erbjuda medborgarna mer allmänskultur. Bibliotekets arbete för att söka upp och nå nya målgrupper behöver stärkas.

Nya medier, ny teknik och ny infrastruktur för information har förändrat förutsättningarna för biblioteken i Sverige, både vad gäller verksamhet, utmaningar och biblioteksrummet. Det fysiska bibliotekets roll i samhället har ändrats från boksamling till mötesplats, plats för inspiration, lärande och skapande.¹ Ett förändrat arbetssätt hänger nära ihop med och stärks av fysisk förändring av rummet.

Bibliotekens roll som öppna offentliga rum och samhällsliga mötesplatser behöver stärkas i Burlöv. Sedan 2015 har biblioteket i Åkarp meröppet, vilket innebär att biblioteksrummet är tillgängligt för medborgarna även utanför bemannade öppettider. För att öka tillgängligheten till och användningen av biblioteksrummet i Arlöv ska det inrättas meröppet även på Arlövs bibliotek att undersökas under planperioden. Genom en kompletterande samverkan med Kultur i Burlöv om programverksamhet ska medborgarna få ett större utbud av program.

Folk- och skolbibliotek i Sverige håller på att byta klassifikation från SAB-systemet, till det internationella Dewey-systemet. Arbetet med konvertering till Dewey för både skol- och folkbibliotek ska påbörjas under planperioden som ett led i att tillgängliggöra samlingarna på ett bättre sätt.

¹ Jochumsen, Skot-Hansen och Rasmusen 2012

2.2 Litteratur- och läsfrämjande

Målområde: Burlövs kommun ska under planperioden arbeta litteratur- och läsfrämjande på folkbiblioteken.

Läsfrämjande är ett uttalat uppdrag till folkbiblioteken, "folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur"². Läsning stödjer språkutvecklingen och är en förutsättning för livslångt lärande. Biblioteket ska köpa in och förmedla litteratur och media präglad av mångfald och kvalitet. Information och litteratur ska finnas anpassad för barn i olika åldrar, för synskadade och andra läshindrade och människor med annat modersmål än svenska – det vill säga bibliotekets prioriterade målgrupper. Förmedlingen till dessa prioriterade målgrupper behöver utvecklas och stärkas.

Bibliotekets boksamling ska ses som ett av de verktyg som biblioteket tillhandahåller för att uppfylla uppdraget att tillhandahålla information och litteratur. Genom samarbetet med biblioteken i Lomma kommun har tillgången på medier för Burlövs kommuns medborgare ökat. Genom den gemensamma katalogen kan låntagarna själva reservera medier som med dagliga transporter levereras till biblioteket i Arlöv och Åkarp. Detta gör att utbudet ökat, men också att användarnas beteende ändras, vilket ställer nya krav på bibliotekspersonalen och arbetet med medierna.

Folk- och skolbibliotek har en gemensam läsfrämjandeplan för barn och unga.

2.3 Informationsteknik/ Digitalisering

Målområde: Burlövs kommun ska under planperioden erbjuda medborgarna datorer och relevanta program på folkbiblioteken.

Ett av bibliotekens uppdrag enligt bibliotekslagen är att "verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet"³. Digital kompetens är också en nyckel för det livslånga lärandet. I detta finns två uppdrag: dels ska folkbiblioteket tillhandahålla datorer och relevanta program till medborgarna och dels ska biblioteket på olika sätt förmedla kunskap om hur den digitala tekniken kan användas. Detta uppdrag är starkt prioriterat under planperioden.

3. Målområden för skolbiblioteken i Burlöv

3.1 Inrätta förskolebibliotek

Målområde: Burlövs kommun ska under planperioden inrätta förskolebibliotek på samtliga kommunala förskolor. Målet är likvärdiga och behovsanpassade förskolebibliotek som främjar språk- och läsutveckling för alla barn i kommunen. Förskolebiblioteken ska väcka barnens nyfikenhet att upptäcka, läsa och lära, kopplat till läroplanen för förskolor.

I Arlöv finns 10 kommunala förskolor och 3 fristående förskolor, och i Åkarp finns 5 kommunala och 2 fristående förskolor. Under planperioden vill utbildningsförvaltningen inrätta förskolebibliotek på samtliga kommunala förskolor. Förskolebiblioteken kommer att se olika ut beroende på olika förutsättningar, men kommer att ha gemensam struktur och central finansiering, samt byggas upp i samverkan med folkbiblioteket. Ansvar för Förskolebiblioteken ligger på förskolecheferna.

² Bibliotekslagen §7

³ Bibliotekslagen §7

3.2 Skolbiblioteken ska vara tillgängliga för alla elever

Målområde: Burlövs kommun ska tillse att det finns en likvärdighet för samtliga skolbibliotek i kommunen som ska ta sig i uttryck genom ekvivalent bemanning av biblioteksutbildad personal och en fastställd budget per elev är ett mål för planperioden.

”Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse.”⁴ Skolbiblioteket ska fungera som ett studierum, där eleven både på och utanför lektionstid kan fördjupa sig inom ett ämne tillsammans med andra elever. Därför är det av vikt att bemanningen är täckande under skoldagen så att personalen kan vara den resurs som eleverna vänder sig till vid frågor. Skolbiblioteket ska symbolisera en demokratisk plats där personer ur alla samhällsskikt, kulturer och tillhörigheter möts. Tillgänglighet är en viktig faktor för att möjliggöra dessa möten.

Skolbiblioteket ska ”erbjuda möjligheter att skapa och använda information som en väg till kunskap, förståelse, fantasi och glädje.”⁵

Folk- och skolbibliotek i Sverige håller på att byta klassifikation från SAB-systemet, till det internationella Dewey-systemet. Arbetet med konvertering till Dewey för både skol- och folkbibliotek ska påbörjas under planperioden som ett led i att tillgängliggöra samlingarna på ett bättre sätt.

3.3 Källkritik och informationskompetens

Målområde: Burlövs kommun ska under planperioden se till att skolbiblioteken arbetar med elevernas digitala kompetens t ex genom undervisning i källkritik och informationssökning eller genom digitalt arbete i som del i olika projekt.

”Skolbiblioteket förmedlar kunskap och tankar som är grundläggande i ett informations- och kunskapsamhälle. Skolbiblioteket ger eleverna de färdigheter som behövs för ett livslångt lärande.”⁶

Skolbiblioteket är ett stöd för lärare och elever inte minst inom att söka och utveckla kunskap. Detta uppnås genom informationskompetens där man lär sig att söka, hantera och värdera information. Skönlitteratur spelar en viktig roll när man ska tolka och förstå sig själv och sin omvärld. Facklitteratur samt digitala källor är viktiga för att eleven ska få en helhetsuppfattning. Skolbibliotekspersonalen har en viktig roll i att guida elever till kunskap och skönlitteratur. Detta gäller särskilt de elever som behöver extra stöd och hjälpmedel och skolbiblioteket ska ha stor uppmärksamhet kring anpassade medier och hjälpmedel. Skolbiblioteket arbetar inkluderande och hjälper till att forma elever till demokratiska medborgare.

3.4 Språklig förmåga och läsoplevelser

Målområde: Burlövs kommun ska under planperioden arbeta med att ge samtliga elever förutsättningar till läsoplevelser och utveckling av den språkliga förmågan.

Det språkutvecklande arbetet genomsyrar skolbibliotekens hela verksamhet. Dels genom det läsfrämjande arbetet med fokus på läslust och läsupplevelse, dels via arbete med begrepp, textanalys, läs- och skrivprojekt etc. Där innefattas också arbete med det sociala språket som påverkar samspel och relationsbyggande.

⁴ Lgr11, s. 7

⁵ Unescos skolbiblioteksmanifest 1/2006, s.14

⁶ Unescos skolbiblioteksmanifest 1/2006, s.13

Skolbiblioteken har en livaktig verksamhet som främjar läsning där fokus ligger på läslust och läsupplevelse. Skolbiblioteket och skolbibliotekarien arbetar aktivt för att utöka elevers och personals insikt kring hur läsning och läsförmåga bidrar till ett ökat lärande och utökad språkutveckling. Förutom att göra medier tillgängliga sker bokprat, läsecirklar, vinter- och sommarboken, utställningar, författarbesök, boktips via sociala medier och bokblogg. ”En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem.”⁷

Dokumenttyp	Styrdokument
Dokumentnamn	Biblioteksplan 2019—2022
Beslutsorgan	Kommunfullmäktige
Antagen	2019-06-17, § 46
Diarienummer	KS/2019:356-889
Beslutad med stöd av	Bibliotekslag (2013:801) 17 §
Kungjord	-
Ikraftträdande	2019-06-17
Historik	Ersätter Biblioteksplan 2018, KF 2018-03-19 § 22
Dokumentansvarig	Kultur- och fritidschef
Förvaltning	Utbildnings- och kulturförvaltningen

⁷ Lgr11, s. 9